

WÄRTSILÄ

Wärtsilä Oyj Abp

Osavuositiedote

Tammikuu – syyskuu 2017

Vahvaa kehitystä tilauskertymässä

Keskeistä kolmannelta neljännekseltä

- Tilauskertymä kasvoi 19% 1.354 milj. euroon (1.139)
- Liikevaihto kasvoi 9% 1.178 milj. euroon (1.079)
- Tilaus-laskutussuhde oli 1,15 (1,06)
- Vertailukelpoinen liiketulos kasvoi 135 milj. euroon (123), mikä oli 11,4% liikevaihdosta (11,4)
- Tulos/osake oli 0,43 euroa (0,43)
- Liiketoiminnan rahavirta laski 150 milj. euroon (189)

Keskeistä katsauskaudelta tammi-syyskuu 2017

- Tilauskertymä kasvoi 15% 4.130 milj. euroon (3.604)
- Liikevaihto kasvoi 7% 3.477 milj. euroon (3.242)
- Tilaus-laskutussuhde oli 1,19 (1,11)
- Vertailukelpoinen liiketulos kasvoi 346 milj. euroon (330), mikä oli 10,0% liikevaihdosta (10,2)
- Tulos/osake kasvoi 1,10 euroon (0,92)
- Liiketoiminnan rahavirta laski 154 milj. euroon (378)
- Tilauskanta kauden lopussa oli 5.075 milj. euroa (5.024)

Wärtsilän näkymät vuodelle 2017

Vuoden 2017 kehityksen odotetaan pysyvän kokonaisuudessaan suhteellisen muuttumattomana edellisvuoteen verrattuna. Liiketoimintojen tarkasteltuna kysynnän odotetaan olevan:

- Vankka Services-liiketoiminnassa, jossa valituilla alueilla ja segmenteillä on nähtävissä kasvumahdollisuuksia.
- Hyvä Energy Solutions -liiketoiminnassa, sillä kehittyvien markkinoiden sähkön kysyntä on kasvussa ja käynnissä on maailmanlaajuinen muutos kohti uusiutuvia energialähteitä, mikä tukee hajautetun, joustavan ja kaasuun perustuvan voimantuotannon tarvetta.
- Vankka Marine Solutions -liiketoiminnassa, mutta hyvästä tilauskertymän kasvusta huolimatta merenkulkumarkkinaympäristö yleisesti pysyy haastavana, sillä kaasunkuljetus-, kauppalaiva- ja offshore-segmentit kärsivät yhä ylikapasiteetista ja hitaasta kaupankäynnin kasvusta.

Wärtsilän tämänhetkisestä tilauskannasta on määrä toimittaa vuoden 2017 aikana 1.206 milj. euroa (1.346). Wärtsilä keskittyy jatkossakin tehokkuuden parantamiseen, minkä odotetaan osittain tasapainottavan merenkulun markkinoiden alhaisempia volyymeja. Hinnoittelu Energy Solutions -liiketoiminnan markkinoilla on tasaantunut, mutta viime vuosien kilpailutilanne vaikuttaa yhä tilauskantaan. Services-liiketoiminnan hyvän kehityksen odotetaan jatkuvan.

Jaakko Eskola, konsernijohtaja

“Wärtsilän kolmannen neljänneksen suoritus oli tyydyttävä. Vaikka voimalaitostoimitukset tukivat yhä konsernin liikevaihdon kehitystä, Services-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi odotettua vähemmän offshore-segmentin

haasteiden ja huoltoprojektien pienempien volyymien johdosta. Kannattavuutta paransi tiettyjen toimitusten aikaistuminen neljänneltä neljännekseltä kolmannelle. Nämä aikataulumuutokset johtavat myös edellisvuotta tasaisempaan toimitusten jakautumiseen neljännesten välillä.

Olen tyytyväinen siihen, että tilauskertymä jatkoi kasvuaan. Sen lisäksi, että voimantuotantoratkaisujemme kysyntä jatkui hyvänä, saimme Suomesta kolmannen LNG-terminaalitilauksemme, joka rakennetaan Haminaan. Hanke tuottaa puhtaampia polttoaineratkaisuja merikuljetusten ja paikallisen teollisuuden tarpeisiin ja on osoitus Wärtsilän panoksesta entistä kestävämmän yhteiskunnan rakentamiseksi. Merenkulun markkinoiden suotuisa alustilaukset tuki Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymän kasvua. Näistä merkittävin on päämoottoreiden ja pakokaasujen puhdistusjärjestelmien toimittaminen neljään Norwegian Cruise Line -varustamon uuden sukupolven risteilijään, jotka rakennetaan Fincantierin telakalla. Risteilyalussegmentin tilausaktiiviteetti on ollut viime vuosina korkealla, mikä on pidentänyt sekä telakoiden että laiteoimittajien toimitusaikoja. Lopuksi pitkäaikaisten huoltosopimusten kysynnän jatkuminen on johtanut myös Services-liiketoiminnan tilauskertymän kasvuun.

Kolmannen neljänneksen jälkeen kerroimme kahdesta yrityshankinnasta Marine Solutions -liiketoiminnassamme. Puregas Solutions vahvistaa Wärtsilän asemaa biokaasun nesteytysmarkkinoilla ja laajentaa yhtiön toimintakenttää kaasun arvoketjussa. Guidance Marinen hankinta puolestaan edistää osaltaan Wärtsilän digitaalista muutosta. Guidance Marine on alusten dynaamiseen paikantamiseen ja muihin ohjauksjärjestelmiin, kuten törmäysten estämiseen ja kauko-ohjaukseen liittyvän anturitekniikan johtava kehittäjä. Yrityshankinta vahvistaa entisestään Wärtsilän asemaa älykkään alustekniikan edelläkävijänä.”

Avainluvut

MEUR	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	1-9/2017	1-9/2016	Muutos	2016
Tilaukertymä	1 354	1 139	19%	4 130	3 604	15%	4 927
Tilaukanta kauden lopussa				5 075	5 024	1%	4 696
Liikevaihto	1 178	1 079	9%	3 477	3 242	7%	4 801
Liiketulos ¹	130	122	7%	327	301	9%	532
% liikevaihdosta	11,1	11,3		9,4	9,3		11,1
Vertailukelpoinen liiketulos	135	123	9%	346	330	5%	583
% liikevaihdosta	11,4	11,4		10,0	10,2		12,1
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	144	132	9%	373	356	5%	618
% liikevaihdosta	12,2	12,3		10,7	11,0		12,9
Tulos ennen veroja	114	115	-1%	291	253	15%	479
Tulos/osake, euroa	0,43	0,43		1,10	0,92		1,79
Liiketoiminnan rahavirta	150	189		154	378		613
Korolliset nettovelat kauden lopussa				432	384		150
Bruttoinvestoinnit				176	126		146
Nettovelkaantumisasaste				0,20	0,18		0,07

¹ Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisälsivät 4 milj. euroa (2) rakennejärjestelykuluja. Katsauskaudella tammi-syyskuu 2017 rakennejärjestelykulut olivat 19 milj. euroa (29).

Markkinakehitys

SERVICES

Tasaista kehitystä huoltomarkkinoilla

Aktiivisuus huoltomarkkinoilla oli vankkaa katsauskaudella tammi-syyskuu, ja sitä tuki pitkäaikaisten huoltosopimusten jatkuva kysyntä molemmilla loppumarkkinoilla. Merenkulun markkinoilla aktiivisesti suosi risteilyalussegmenttiä, kun taas offshore-segmentti pysyi haastavana. Aktiivisesti kauppalaiva-asiakkaiden keskuudessa vakaantui matalalle tasolle kolmannella neljänneksellä. Voimalaitoksiin liittyvän huollon kysyntä oli tasaista.

ENERGY SOLUTIONS

Voimantuotannon markkinat siirtymässä kohti joustavia teknologioita

Wärtsilän energiaratkaisujen kysyntä oli hyvällä tasolla tammi-syyskuussa. Sähkön kysyntä kehittyvillä markkinoilla jatkoi kasvuaan. Kysyntä kasvoi erityisesti Aasiassa. Epäsäännöllisten uusiutuvien energialähteiden kasvava osuus useilla kehittyneillä markkinoilla tuki kiinnostusta joustavaa tuotantokapasiteettia kohtaan. Varastointitekniikan sekä hybridiratkaisujen roolista, mukaan lukien aurinkovoimantuotanto, keskustellaan maailmanlaajuisesti yhä enemmän. Tätä rohkaisevaa kehitystä tasapainottavat vahva kilpailu kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävillä voimantuotannon markkinoilla sekä geopoliittisen ja makrotaloudellisen epävarmuuden mahdolliset vaikutukset.

Energy Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Kesäkuussa päättyneen 12 kuukauden jakson aikana kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien, 500 MW:n suuruusluokkaan yltävien voimalaitosten maailmanlaajuiset tilaukset laskivat 13% 24,8 GW:iin (28,4 GW edellisen kauden lopussa). Wärtsilän markkinaosuus oli 14% (12). Maailmanlaajuiset tilaukset sisältävät kaikki yli 5 MW:n kaasuturbiinit ja Wärtsilän voimalaitokset.

MARINE SOLUTIONS

Parantuneet markkinaolosuhteet tukivat alustilauksia

Tammi-syyskuun 2017 aikana rekisteröitiin 690 sopimusta uusien alusten rakentamisesta (634). Kauppalaivasegmentin hiukan parantuneista markkinaolosuhteista huolimatta suuret tilauskirjat ja uusien alusten aikataulutetut toimitukset rajoittavat yhä käyttötasoja ja rahtihintoja. Tämänhetkiset öljyn ja kaasun hinnat rasittavat yhä offshore-teollisuutta. Tilausaktiiviteetti pysyi hyvällä tasolla risteily-, lautta-, ja Ro-Ro-alussegmenteillä suotuisien päivä- ja rahtihintojen, ikääntyvän aluskannan, uudisrakentamisen alhaisten hintojen ja suunniteltujen lainsäädäntöjen voimaantumisen ansiosta. Kaasunkuljetusalustilaukset ovat lisääntyneet vuoden 2016 hyvin heikolta tasolta kelluvan varastointi- ja vastaanottoalusmarkkinoiden (FSRU) myönteisen tunnelman ja projektivetoisten investointien ansiosta.

Kompensoiduissa bruttorekisteritonneissa mitattuna Kiina ja Etelä-Korea säilyttivät asemansa suurimpina laivanrakennusmaina 31%:n ja 31%:n osuuksillaan kaikista vahvistetuista sopimuksista. Japanin osuus maailmanlaajuisista sopimuksista oli 10% ja Italian 5%.

Marine Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Wärtsilällä on hyvä asema keskeisissä tuotteissa ja ratkaisuisissa, kuten sähkö- ja automaatiojärjestelmissä sekä kaasujärjestelmissä. Wärtsilän keskinopeiden päämoottoreiden markkinaosuus oli 43% (40% edellisen kauden lopussa). Apumoottoreiden markkinaosuus oli 13% (8% edellisen kauden lopussa).

Tilaukset

Wärtsilän kolmannen neljänneksen tilaukset olivat 1.354 milj. euroa (1.139), kasvua oli 19% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Kolmannen neljänneksen tilaus-laskutussuhde oli 1,15 (1,06).

Services-liiketoiminnan kolmannen neljänneksen tilaukset kasvoivat 5% 550 milj. euroon (522). Tämä johtui molempien loppumarkkina-asiakkaiden kanssa solmituista uusista ja uusituista pitkäaikaisista huoltosopimuksista. Saatuihin tilauksiin kuului huoltosopimus GasLog LNG Servicesin kanssa, joka kattaa kahdeksan Wärtsilän monipolttomootoreilla kulkevaa LNG-alusta.

Energy Solutions -liiketoiminnan kolmannen neljänneksen tilaukset olivat 418 milj. euroa (330), kasvua oli 26% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Tilauksaktiiviteetti oli yhä vahvinta Aasiassa, ja merkittäviin tilauksiin kuuluivat lähes 800 MW:n nestemäiset polttoaineprojektit Bangladeshiin ja 180 MW:n monipolttoaineprojektit Indonesiaan. Perinteisten voimantuotantoratkaisujen lisäksi Wärtsilä sai tilauksen toimittamaan kokonaisratkaisuna kokonaisnettotilavuudeltaan 30.000 m³:n nesteytetyn maakaasun tuontiterminaalin Haminaan.

Marine Solutions -liiketoiminnan kolmannen neljänneksen tilaukset olivat 387 milj. euroa (287), mikä oli 35% enemmän kuin edellisvuoden vastaavalla jaksolla. Saatuihin tilauksiin kuuluivat päämootorit ja rikkipesurit neljään Fincantierin rakentamaan Norwegian Cruise Linen risteilyalukseen. Matkustajalaivasegmentin osuus kolmannen neljänneksen tilauksista oli 36% ja kaasunkuljetussegmentin 21%. Perinteisen kauppalaivasegmentin osuus oli 17%. Erikoisalusten osuus tilauksista oli 12%, merivoimien 6% ja offshore-alusten 2%. Muiden tilausten osuus oli 5%.

Katsauskauden tammi-syyskuu 2017 tilaukset kasvoivat 15% 4.130 milj. euroon (3.604). Tilaus-laskutussuhde oli katsauskaudella 1,19 (1,11). Services-liiketoiminnan tilaukset olivat 1.834 milj. euroa (1.629), kasvua oli 13%. Energy Solutions -liiketoiminnan tilaukset kasvoivat 25% 1.184 milj. euroon (947). Marine Solutions -liiketoiminnan tilaukset kasvoivat 8% 1.112 milj. euroon (1.028).

Tilaukset liiketoiminnoittain

MEUR	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	1-9/2017	1-9/2016	Muutos	2016
Services	550	522	5%	1 834	1 629	13%	2 194
Energy Solutions	418	330	26%	1 184	947	25%	1 448
Marine Solutions	387	287	35%	1 112	1 028	8%	1 285
Tilaukset yhteensä	1 354	1 139	19%	4 130	3 604	15%	4 927

Tilaukset Energy Solutions

MW	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	1-9/2017	1-9/2016	Muutos	2016
Öljy	757	205	270%	1 445	1 503	-4%	1 929
Kaasu	284	465	-39%	1 411	1 053	34%	1 584
Tilaukset yhteensä	1 041	670	55%	2 856	2 555	12%	3 513

Tilaukset yhteisyrityksissä

Eteläkorealaisen yhteisyrityksen Wärtsilä Hyundai Engine Company Ltd:n sekä kiinalaisten yhteisyritysten Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd:n ja CSSC Wärtsilä Engine Company Ltd:n tilaukset katsauskaudella

tammi-syyskuu 2017 oli 56 milj. euroa (57). Näiden yhteisyritysten tulos kirjataan osuutena osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.

Tilaukanta

Katsauskauden lopussa Wärtsilän tilaukanta oli vakaat 5.075 milj. euroa (5.024). Services-liiketoiminnan tilaukanta oli 1.194 milj. euroa (1.031), ja pitkäaikaisiin huoltosopimuksiin kohdistuvan kasvavan kysynnän ansiosta tilaukanta kasvoi 16% viime vuoden vastaavalta kaudelta. Energy Solutions -tilaukanta kasvoi 10% 1.839 milj. euroon (1.676). Marine Solutions -tilaukanta laski 12% 2.042 milj. euroon (2.317).

Tilaukanta liiketoiminnoittain

MEUR	30.9.2017	30.9.2016	Muutos	31.12.2016
Services	1 194	1 031	16%	999
Energy Solutions	1 839	1 676	10%	1 680
Marine Solutions	2 042	2 317	-12%	2 017
Tilaukanta yhteensä	5 075	5 024	1%	4 696

Liikevaihto

Wärtsilän kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 1.178 milj. euroa (1.079), kasvua oli 9% edellisvuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Services-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 3% 526 milj. euroon (512). Energy Solutions -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 83% 324 milj. euroon (177). Marine Solutions -liiketoiminnan liikevaihto oli 328 milj. euroa (390), mikä on 16% vähemmän edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna.

Wärtsilän liikevaihto tammi-syyskuussa 2017 oli 3.477 milj. euroa (3.242), kasvua oli 7% edellisvuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Services-liiketoiminnan liikevaihto oli vakaat 1.561 milj. euroa (1.554). Energy Solutions -liiketoiminnan liikevaihto oli 975 milj. euroa (530), kasvua oli 84%. Marine Solutions -liiketoiminnan liikevaihto laski 19% 941 milj. euroon (1.158). Services-liiketoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 45%, Energy Solutions -liiketoiminnan 28% ja Marine Solutions -liiketoiminnan 27%.

Tammi-syyskuun 2017 liikevaihdosta noin 67% oli euromääräistä, 21% Yhdysvaltain dollareissa ja loppu jakautui usean valuutan kesken.

Liikevaihto liiketoiminnoittain

MEUR	7-9/2017	7-9/2016	Muutos	1-9/2017	1-9/2016	Muutos	2016
Services	526	512	3%	1 561	1 554	0%	2 190
Energy Solutions	324	177	83%	975	530	84%	943
Marine Solutions	328	390	-16%	941	1 158	-19%	1 667
Liikevaihto yhteensä	1 178	1 079	9%	3 477	3 242	7%	4 801

Liiketoiminnan tulos ja kannattavuus

Kolmannen neljänneksen liiketulos oli 130 milj. euroa (122) eli 11,1% liikevaihdosta (11,3). Vertailukelpoinen liiketulos oli 135 milj. euroa (123) eli 11,4% liikevaihdosta (11,4). Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 4 milj. euroa (2) rakennejärjestelyihin liittyviä kuluja. Vertailukelpoinen oikaistu EBITA oli 144 milj. euroa (132) eli 12,2% liikevaihdosta (12,3). Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot olivat 9 milj. euroa (9).

Katsauskauden tammi-syyskuu 2017 liiketulos oli 327 milj. euroa (301) eli 9,4% liikevaihdosta (9,3). Vertailukelpoinen liiketulos oli 346 milj. euroa (330) eli 10,0% liikevaihdosta (10,2). Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 19 milj. euroa (29) rakennejärjestelyihin liittyviä kuluja. Vertailukelpoinen oikaistu EBITA oli 373 milj. euroa (356) eli 10,7% liikevaihdosta (11,0). Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot olivat 27 milj. euroa (26).

Wärtsilän liiketulokseen vaikutti pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin liittyvä varaus, joka oli kolmannella neljänneksellä 9 milj. euroa ja katsauskaudella tammi-syyskuu 2017 36 milj. euroa. Varaus kattaa kaikki kolme käynnissä olevaa ohjelmaa. Vertailukausilla ei tehty vastaavia varauksia. Wärtsilän kurssikehitykseen sidotut pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät ovat kolmen vuoden pituisia ja niiden piirissä on noin 100 johtajaa.

Katsauskauden tammi-syyskuu 2017 rahoituserät olivat -37 milj. euroa (-48). Rahoituseriin sisältyy lopetettuihin suojauksiin liittyviä valuuttakurssitappioita. Nettokorot olivat -6 milj. euroa (-9). Tulos ennen veroja oli 291 milj. euroa (253). Verot olivat 74 milj. euroa (68), mikä vastaa 25,4%:n efektiivistä verokantaa (26,8). Osakekohtainen tulos oli 1,10 euroa (0,92) ja osakekohtainen oma pääoma 11,22 euroa (10,73). Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) oli 19,5% (16,6) kun taas oman pääoman tuotto (ROE) oli 17,7% (16,3).

Tuloksen määreet ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

MEUR	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	2016
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	144	132	373	356	618
Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot	-9	-9	-27	-26	-35
Vertailukelpoinen liiketulos	135	123	346	330	583
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-4	-2	-19	-29	-51
Liiketulos	130	122	327	301	532

Tase, rahoitus ja rahavirta

Wärtsilän kolmannen neljänneksen liiketoiminnan rahavirta oli 150 milj. euroa (189). Saamisten kasvu vaikutti rahavirtaan negatiivisesti. Tammi-syyskuun 2017 liiketoiminnan rahavirta oli 154 milj. euroa (378).

Nettokäyttöpääoma katsauskauden lopussa oli 658 milj. euroa (540), laskua oli 22 milj. euroa edellisen neljänneksen loppuun verrattuna. Saatujen ennakoiden määrä oli kauden lopussa 495 milj. euroa (626). Edellisen neljänneksen lopussa saadut ennakot olivat 525 milj. euroa. Rahavarat kauden lopussa olivat 292 milj. euroa (345) ja vahvistetut ja käyttämättömät luottolimiittisopimusohjelmat 640 milj. euroa (629).

Wärtsilällä oli syyskuun 2017 lopussa korollisia lainoja yhteensä 729 milj. euroa (735). Joulukuun 2016 lopussa korollisia lainoja oli yhteensä 629 milj. euroa. Lyhytaikaiset lainat, jotka erääntyvät seuraavan 12 kuukauden

sisällä, olivat yhteensä 199 milj. euroa. Pitkäaikaiset lainat olivat 530 milj. euroa. Korollisen lainapääoman nettomäärä oli 432 milj. euroa (384) ja nettovelkaantumisaste oli 0,20 (0,18).

Konsernin maksuvalmius

MEUR	30.9.2017	31.12.2016
Rahavarat	292	472
Käyttämättömät vahvistetut luottoliittisopimukset	640	640
Maksuvalmius	932	1 112
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	19	23
Yritystodistukset vähennettynä	105	-
Maksuvalmius poislukien yritystodistukset	827	1 112
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	16	23

Lainaportfolion keskimääräinen takaisinmaksuaika 30.9.2017 oli 40 kuukautta ja pitkäaikaisten lainojen 47 kuukautta.

Investoinnit

Katsauskauden tammi–syyskuu 2017 aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin liittyvät investoinnit olivat 30 milj. euroa (35). Yritysosto- ja yhteisyritysinvestoinnit olivat yhteensä 145 milj. euroa (91). Katsauskauden poistot olivat 93 milj. euroa (104).

Vuoden 2017 tuotannollisten, logististen ja informaatioteknologisten investointien odotetaan olevan poistoja alemmalla tasolla.

Strategiset toimenpiteet, yrityshankinnat ja yhteisyritykset

Heinäkuussa Wärtsilä saattoi päätökseen Greensmith Energy Management Systems Inc:n yrityshankinnan. Greensmith on markkinajohtaja sähköverkköjärjestelmätasoisien energian varastointiohjelmistojen ja integroitujen energian varastointiratkaisujen kehittämisessä. Yrityshankinnan myötä Wärtsilä voi nopeasti laajentaa toimintaansa energian varastointimarkkinoilla maailmanlaajuisesti ja hankkia johtavan aseman globaalina energiajärjestelmien integroijana.

Elokuussa Wärtsilä ja ABB allekirjoittivat sopimuksen elinkaaripalvelutarjontaan liittyvän yhteistyön laajentamisesta. ABB myönsi Wärtsilälle Authorized Service Provider -statuksen, joka kattaa standardihuollon kaikkiin Wärtsilän nelitahtimoottoreita sisältäviin ABB-turboahtimiin.

Syyskuussa Wärtsilä ja Flender (Siemens AG, Mechanical Drives) pääsivät sopimukseen Wärtsilän merenkulkuvaihteistoportfolion sopimusvalmistuksesta. Vaihteistojen kokoonpano ja testaus siirretään Siemens Mechanical Drivesin tiloihin Saksan Voerdeen. Suunnittelu ja turvallisuustekniset käyttöehdot, toimitusjärjestelyt, projektinhallinta sekä vuorovaikutus telakoiden ja varustamoiden kanssa pysyy Wärtsilän vastuulla.

Syyskuussa Wärtsilä lisäsi aaltovoimateknologian järjestelmävalikoimaansa energiajärjestelmäintegraattorina

ryhtyessään yhteistyöhön AW-Energyn kanssa. Yhteistyö perustuu AW-Energyn patentoituun ja sertifioituun aaltovoimateknologiaan sekä Wärtsilän globaaliin projektitoimitus-, huolto- ja integrointiosaamiseen.

Wärtsilän ja China State Shipbuilding Corporationin (CSSC) välisen, Kiinan kasvaviin sähkö- ja automaatiomarkkinoihin keskittyvän, CSSC Wärtsilä Electrical & Automation Co Ltd -yhteisyrityksen järjestelyt etenevät. Elinkeinoluvan odotetaan tulevan vuoden 2017 neljänneksen neljänneksen aikana.

Tutkimus ja tuotekehitys, tuotelanseeraukset

Kolmannen neljänneksen aikana Wärtsilä testasi menestyksekkäästi automaattista langatonta induktiolatausjärjestelmäänsä hybridikäyttöiseen rannikkolauttaan, jonka omistaa Norled, yksi Norjan suurimmista lauttaomistajista. Tämä on maailman ensimmäinen kaupallisesti liikennöivä lautta, joka käyttää akuilleen suurtehoista langatonta lataamista. Projekti edustaa verkkovirralla toimivien sähkökäyttöisten alusten evoluution läpimurtoa.

Elokuussa Wärtsilä otti yhden lisäaskeleen Smart Marine -osaamisensa kehittämisessä testaamalla menestyksekkäästi aluksen toimintojen kauko-ohjaamista. Testaus koostui peräkkäin ajettavista liikesarjoista käyttäen sekä dynaamista asemointia että manuaalista ohjauksen hallintaa. Testaus tapahtui Pohjanmerellä Skotlannin rannikolla yhteistyössä yhdysvaltalaisen toimijan Gulfmark Offshoren kanssa. Navigoinnin kauko-ohjaaminen tapahtui Kalifornian San Diegon Wärtsilä-toimistosta käsin perinteistä kaistanleveyttä käyttävän, laivassa olevan satelliittitietoliikenteen välityksellä.

Syyskuussa lanseerattiin Wärtsilä HYTug-sarja, uusi ympäristön kestävä kehitystä korostava hinaajamallien portfolio. Äskettäin julkaistu Wärtsilä HY -hybridipropulsioratkaisu muodostaa perustan uusille alusmalleille, jotka hyötyvät teknologian tarjoamasta joustavuudesta ja tehokkuudesta.

Uudelleenjärjestelyohjelmat

Wärtsilä pyrkii jatkuvasti entistä kustannustehokkaampiin tapoihin toimia ja mukauttaa toimintaansa markkinaolosuhteiden mukaisesti. Paikalliset toimet Marine Solutions -liiketoiminnassa sekä aikaisempina vuosina aloitetut uudelleenjärjestelyt odotetaan johtavan 50–55 milj. euron lisäsäästöihin vuonna 2017 ja niihin liittyvät kulut arvioidaan olevan noin 40 milj. euroa. Tammi-syyskuun 2017 aikana Wärtsilä kirjasi noin 40 milj. euron säästöt ja 19 milj. euron kulut. Jäljelle jäävät 20-25 milj. euron säästöt odotetaan toteutuvan vuonna 2018.

Henkilöstö

Wärtsilän henkilöstömäärä oli syyskuun 2017 lopussa 17.859 (18.337). Keskimääräinen henkilöstömäärä tammi-syyskuussa 2017 oli 17.822 (18.398). Services-liiketoiminnassa työskenteli 10.528 (10.648) henkilöä, Energy Solutions -liiketoiminnassa 1.017 (920) ja Marine Solutions -liiketoiminnassa 5.774 (6.305).

Wärtsilän henkilöstöstä 20% (19) työskenteli Suomessa ja 38% (39) muualla Euroopassa. Koko henkilöstöstä 27% (28) työskenteli Aasiassa, 11% (11) Amerikassa ja 4% (4) muissa maissa.

Kestävä kehitys

Erialaisten teknologioiden ja erikoistuneiden palveluiden ansiosta Wärtsilällä on hyvät valmiudet vähentää luonnonvarojen käyttöä ja päästöjä sekä auttaa asiakkaitaan varautumaan uusiin lainsäädännöllisiin vaatimuksiin. Wärtsilän tutkimus- ja tuotekehitystoiminnot keskittyvät jatkossakin kehittyneisiin ympäristöteknologioihin ja -ratkaisuihin. Wärtsilä on sitoutunut tukemaan YK:n Global Compact -aloitteen ihmisoikeuksia, työvoimaa, ympäristöä ja korruption torjuntaa koskevia perusperiaatteita. Wärtsilän osake sisältyy useisiin kestävän kehityksen osakeindekseihin. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Wärtsilä valittiin toista vuotta peräkkäin Dow Jonesin kestävän kehityksen indekseihin (DJSI).

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Tammi-syyskuun 2017 aikana Wärtsilän osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 63.869.981 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 3.359 milj. euroa. Wärtsilän osakkeilla käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla, kuten Chi-X:ssä, Turquoise:ssä ja BATS:ssä. Osakkeita vaihdettiin näillä vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla yhteensä 68.111.510 kappaletta.

Osakkeet Nasdaq Helsingissä

30.9.2017			Osake- ja äänimäärä	Osakevaihto 1-9/2017
WRT1V			197 241 130	63 869 981
1.1. - 30.9.2017	Ylin	Alin	Keskikurssi ¹	Päätös
Osakekurssi	61,60	41,90	52,59	59,90
¹ Kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi				
			30.9.2017	30.9.2016
Markkina-arvo, MEUR			11 815	7 903
Ulkomaalaisomistus, %			56,0	54,0

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Wärtsilän 2.3.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2016.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan. Hallituksen jäseniksi valittiin Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Karin Falk, Johan Forssell, Tom Johnstone, Mikael Lilius, Risto Murto ja Markus Rauramo.

Tilintarkastajaksi vuodelle 2017 valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Osingonjako

Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,30 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä, 0,65 euroa/osake, maksettiin 13.3.2017 ja toinen erä, 0,65 euroa/osake, maksettiin 21.9.2017.

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta. Luovuttamisvaltuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä, ja se kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 3.3.2016 antaman valtuutuksen yhtiön omien osakkeiden luovuttamiseen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen järjestäytyminen

Hallitus valitsi puheenjohtajaksi Mikael Liliuksen ja varapuheenjohtajaksi Tom Johnstone. Hallitus päätti perustaa tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Tarkastusvaliokunta: Puheenjohtaja Markus Rauramo, Maarit Aarni-Sirviö, Risto Murto

Nimitysvaliokunta: Puheenjohtaja Mikael Lilius, Kaj-Gustaf Bergh, Johan Forssell, Risto Murto

Palkitsemisvaliokunta: Puheenjohtaja Mikael Lilius, Maarit Aarni-Sirviö, Tom Johnstone

Riskit ja liiketoiminnan epävarmuustekijät

Services-liiketoiminnassa kysynnän kehitystä uhkaavat pääasiassa maailmantalouden hidas kasvu ja tiettyjen alueiden poliittinen epävakaus. Haastavat olosuhteet tietyillä merenkulun markkinoilla ovat myös mahdollinen riski.

Voimantuotannon markkinoilla hauras talouskasvu ja hidas päätöksenteko ovat yhä pääasialliset kysynnän kehitystä uhkaavat riskit. Geopoliittiset jännitteet ja merkittävät valuuttakurssimuutokset voivat johtaa investointipäätösten lykkääntymiseen tietyissä maissa. Alhaisilla öljyn hinnoilla on samankaltainen vaikutus sekä öljyn että kaasuun perustuviin talouksiin. Vallitsevan kilpailuympäristön aiheuttama hinnoitteluun kohdistuva paine on yhä riski.

Merenkulun markkinoilla taloudellinen ja poliittinen epävarmuus sekä uudet kehittyvät teknologiat ja innovaatiot haastavat nykyisiä liiketoimintamalleja ja kaupankäyntitapoja. Öljy-yhtiöiden supistuneet investoinnit rajoittavat yhä offshore-investointeja. Alhaisten kustannusten onshore- ja liusketuotanto kilpailee entistä enemmän offshore-tuotannon kanssa. Lisäksi lisääntyneen energiatehokkuuden ja muiden energialähteiden käytön lisääntymisen odotetaan haastavan raakaöljyn kysynnän kasvua. Ympäristösäännösten täytäntöönpano luo yhä epävarmuutta. On mahdollista, että alustilauksia perutaan. Neuvottelut olemassa olevien sopimusten toimitusaikojen pidentämisestä vaikuttavat kuitenkin olevan suurempi telakoiden tilauskirjoihin liittyvä riski.

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeusjutuissa, jotka liittyvät konsernin normaaliin liiketoimintaan.

Oikeusjutut koskevat muun muassa sopimus- ja muita vastuita, työsuhdeasioita, omaisuusvahinkoja sekä hallintoasioita. Konserni saa ajoittain erisuuruisia ja vaihtelevassa määrin perusteltuja korvausvaatimuksia. Eräs saaduista vaatimuksista on erityisen suuri. Konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen vaatimusten sekä oikeudenkäyntien ja välimiesmenettelyjen varalta silloin, kun epäsuotuisa lopputulos on todennäköinen ja kulujen suuruus voidaan kohtuullisella varmuudella arvioida.

Vuosikertomus 2016 sisältää perusteellisen kuvauksen Wärtsilän riskeistä ja riskienhallinnasta.

Katsauskauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Wärtsilä teki sopimuksen Puregas Solutionsin hankkimisesta. Ruotsalainen Puregas Solutions toimittaa kokonaisratkaisuja biokaasun jalostukseen, ja sillä on vahva markkina-asema toimialallaan. Puregas jalostaa raakabiokaasua biometaaniksi ja jalostetuksi biokaasuksi ainutlaatuisella CAPure-prosessilla. Wärtsilä hankkii kaupalla itselleen biokaasun jalostamiseen liittyvää teknologiaa ja osaamista sekä vahvistaa asemaansa biokaasun nesteytysmarkkinoilla. Kaupan arvo on 280 milj. Ruotsin kruunua (yritysarvo), jonka lisäksi maksetaan enimmillään 70 milj. kruunun lisäsumma liiketoiminnan ensi vuoden tuloksen perusteella. Vuonna 2016 Puregas Solutionsin liikevaihto oli 200 milj. kruunua. Yhtiöllä on tällä hetkellä noin 40 työntekijää.

Lokakuussa Wärtsilä teki sopimuksen myös Guidance Marine Limitedin hankkimisesta. Se on yksityisomistuksessa oleva yhtiö ja sillä on toimipisteitä Iso-Britanniassa, Singaporessa ja Yhdysvalloissa. Guidance Marine tunnetaan merenkulkuteollisuudessa dynaamiseen positiointiin ja muihin aluksen hallintojärjestelmiin, kuten törmäyksenestoon ja kauko-ohjaustoimintaan, liittyvien sensoriratkaisujen teknologiajohtajana. Guidance Marinen hankinta parantaa Wärtsilän osaamista tilannevalvontaneuvon ja lähialueen mittauksen alalla, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäissä alusnavigoinneissa. Kaupan arvo on 14 milj. Englannin puntaa (yritysarvo), joka sisältää enimmillään 4 milj. punnan arvoisen myöhemmin suoritettavan maksun. Vuonna 2016 Guidance Marinen liikevaihto oli 6 milj. puntaa. Guidance Marinella on yli 50 henkilöä maailmanlaajuisesti.

Wärtsilän osavuositiedot tammi-syyskuu 2017

Tämä osavuositiedot on laadittu IAS 34 -standardin (Osavuositiedot) mukaisesti noudattaen samoja laadintaperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Kaikki luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen summa voi poiketa esitetystä summasta.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä, mikä vaikuttaa taseen varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista.

IFRS-standardimuutokset

Vuonna 2017 konserni soveltaa seuraavaa uutta IASB:n julkaisemaa standardia.

Konserni soveltaa uutta standardia **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit**, joka korvaa aiemman ohjeistuksen IAS 39 Rahoitusinstrumentit - kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusvarojen luokittelusta, kirjaamisesta ja arvostamisesta, yleistä suojauslaskentaa koskevat uudet säännökset sekä uusi odotettuja luottotappioita koskeva kirjanpitokäsittelymalli, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on pääosin säilytetty. Seuraavissa kappaleissa kuvataan tarkemmin IFRS 9:n soveltamisen vaikutuksia.

IFRS 9:ään sisältyvät yleistä suojauslaskentaa koskevat uudet säännökset yhdistävät kirjanpitokäsittelyn paremmin riskienhallintaan ja mm. sallivat nettopositioiden suojaamisen. Konserni ei sovelle suojauslaskennan uusia säännöksiä takautuvasti. Yleensä konserni suojaa saadut tilaukset erillään niihin liittyvistä ostoista, mutta joissain projekteissa tai pitkäaikaisissa sopimuksissa konserni saattaa myös suojata samassa valuutassa suoritettavista myyntituotoista ja ostoista koostuvaa oletettua nettorahavirtaa. Nettorahavirran suojaamisen seurauksena kirjattavat voitot ja tappiot esitetään erillisellä rivillä tuloslaskelmassa. Uusilla suojauslaskentaa koskevilla säännöksillä ei ollut merkittävää vaikutusta raportointikauteen tammi-syyskuu 2017.

IFRS 9:n mukaisesti rahoitusvarat luokitellaan niistä saatavien rahavirtojen luonteen sekä varoja hallinnoivan liiketoimintamallin perusteella. Konserni on luokitellut rahoitusvaransa jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattaviin rahoitusvaroihin. Uudelleenluokittelulla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti esitetään alla olevassa taulukossa.

	IAS 39:n mukainen luokittelu	IFRS 9:n mukainen luokittelu
Myyntisaamiset ja muut saamiset, sijoitukset yritystodistuksiin	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon
Korolliset sijoitukset	Lainat ja muut saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Muut sijoitukset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti (tai muun laajan tuloksen erien kautta)
Johdannaiset, suojauslaskennan alla	Rahavirran suojaus (käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta)	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta
Johdannaiset, suojauslaskennan ulkopuolella	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti

IFRS 9:n soveltaminen muuttaa myös rahoitusvaroista kirjattavien luottotappioiden arviointia esittelemällä odotettujen luottotappioiden mallin. Konserni on päivittänyt arvonalentumisten laskemista koskevat menetelmänsä uuden mallin mukaisiksi. Sovellettava menetelmä määritetään luottoriskin mahdollisen kohoamisen perusteella ja riskin kohoamista arvioidaan jaksotettuun hankintamenoon kirjattavien sijoitusten ja muiden saamisten osalta tilinpäätöspäivänä. Kun merkittävää luottoriskin kohoamista ei ole, luottotappioiden arvioitu määrä perustuu 12 kuukauden odotettuihin luottotappioihin.

Myyntisaamisten ja valmiusasteen mukaisesti tuloutettujen saamisten osalta käytetään yksinkertaistettua mallia, jossa luottotappioiden arvioitu määrä perustuu saamisten eliniän odotettuihin luottotappioihin. Valmiusasteen mukaisesti tuloutetut saamiset katetaan yleensä asiakkailta saaduilla ennakkomaksuilla, joten eliniän odotettujen luottotappioiden mallia sovelletaan pääasiassa myyntisaamisiin. Erääntymättömien myyntisaamisten - enintään 359 päivää vanhojen myyntisaamisten osalta kirjataan luottotappiota 0,1% - 2,0% saamisten ikäjakauman sekä alkuperän mukaisesti. Määrittäessään arvioituja luottotappioprosentteja konserni tarkastelee toteutuneita luottotappioprosentteja kategoriittain makroekonomisen ennusteen huomioiden. Näiden lisäksi 360 päivää vanhempien saamisten osalta luottotappiovarauksen suuruus arvioidaan saamiskohtaisesti. Näiden laskelmien perusteella konserni on tehnyt -3 milj. euron oikaisun kertyneisiin voittovaroihin sekä myyntisaamisiin 1.1.2017. Vertailukausien lukuja ei ole oikaistu.

Tätä osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

Lyhennetty tuloslaskelma

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	7-9/2017	7-9/2016	2016
Liikevaihto	3 477	3 242	1 178	1 079	4 801
Liiketoiminnan muut tuotot	38	40	16	16	55
Kulut	-3 102	-2 886	-1 036	-944	-4 200
Poistot ja arvonalentumiset	-93	-104	-30	-31	-138
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	7	9	3	2	14
Liiketulos	327	301	130	122	532
Rahoitustuotot ja -kulut	-37	-48	-17	-7	-53
Tulos ennen veroja	291	253	114	115	479
Tuloverot	-74	-68	-29	-31	-123
Raportointikauden tulos	217	185	85	84	357
Jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajat	216	181	85	84	352
Määräysvallattomat omistajat	1	5			4
	217	185	85	84	357
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):					
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	1,10	0,92	0,43	0,43	1,79

Laaja tuloslaskelma

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	7-9/2017	7-9/2016	2016
Raportointikauden tulos	217	185	85	84	357
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen:					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	2	-13			-12
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		3			3
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi, yhteensä	1	-9			-9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot					
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus	-60	-66	-13	-13	-52
määräysvallattomien omistajien osuus	-2	-2			-1
Osakkuus- ja yhteisyritysten osuus laajasta tuloksesta	-4	3	-2	2	1
Rahavirran suojaukset	38	61	19	17	41
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	-6	-15		-4	-10
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi, yhteensä	-34	-19	3	1	-21
Raportointikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-33	-29	3	1	-30
Raportointikauden laaja tulos yhteensä	184	156	88	85	327

Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajat	185	153	89	86	323
Määräysvallattomat omistajat	-1	3	-1		3
	184	156	88	85	327

Lyhennetty tase

MEUR	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	1 540	1 440	1 434
Aineelliset hyödykkeet	362	409	405
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	74	83	84
Muut sijoitukset	13	14	15
Laskennalliset verosaamiset	145	151	141
Muut saamiset	99	26	38
Pitkäaikaiset varat yhteensä	2 234	2 122	2 116
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 125	1 249	1 042
Muut saamiset	1 714	1 610	1 760
Rahavarat	292	345	472
Lyhytaikaiset varat yhteensä	3 131	3 203	3 275
Varat yhteensä	5 365	5 326	5 391
Oma pääoma			
Osakepääoma	336	336	336
Muu oma pääoma	1 877	1 781	1 952
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 213	2 117	2 288
Määräysvallattomien omistajien osuus	26	33	34
Oma pääoma yhteensä	2 239	2 151	2 321
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	530	532	520
Laskennalliset verovelat	103	99	93
Muut velat	268	284	270
Pitkäaikaiset velat yhteensä	902	915	884
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	198	203	108
Muut velat	2 027	2 058	2 078
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 224	2 260	2 186
Velat yhteensä	3 126	3 175	3 070
Oma pääoma ja velat yhteensä	5 365	5 326	5 391

Lyhennetty rahavirtalaskelma

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	7-9/2017	7-9/2016	2016
Liiketoiminnan rahavirta:					
Raportointikauden tulos	217	185	85	84	357
Oikaisut:					
Poistot ja arvonalentumiset	93	104	30	31	138
Rahoitustuotot ja -kulut	37	48	17	7	53
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot ja muut oikaisut	-11	-6	-7	-3	-6
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-7	-9	-3	-2	-14
Tuloverot	74	68	29	31	123
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	403	390	151	147	650
Käyttöpääoman muutos	-160	73	22	83	84
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	243	463	173	230	734
Rahoituserät ja verot	-89	-85	-23	-41	-121
Liiketoiminnan rahavirta	154	378	150	189	613
Investointien rahavirta:					
Investoinnit osakkeisiin ja yrityshankinnat	-145	-90	-145	-43	-90
Nettoinvestoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-26	-26	-11	-9	-38
Osakkuusyhtiöosakkeiden ja muiden sijoitusten myynnit	2				1
Investointien rahavirta	-169	-115	-155	-52	-126
Rahoituksen rahavirta:					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	90	131			131
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-100	-90	-25	-13	-91
Lyhytaikaisten lainojen muutos ja muut muutokset	107	-30	108	-133	-129
Maksetut osingot	-250	-250	-115		-250
Rahoituksen rahavirta	-153	-240	-31	-147	-339
Rahavarojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	-169	23	-36	-10	148
Rahavarat raportointikauden alussa	472	334	332	357	334
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-11	-12	-5	-3	-9
Rahavarat raportointikauden lopussa	292	345	292	345	472

Laskelma oman pääoman muutoksista

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys-	Oma
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuuspoh- jaisen nettove- lan uu- delleen- määrittä- misestä johtuvat erät	Kerty- neet voitto- varat	vallattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2016	336	61	-57	-39	-45	2 032	34	2 321
Oikaisu IFRS 9:n mukaisesti						-3		-3
Oma pääoma 1.1.2017	336	61	-57	-39	-45	2 028	34	2 318
Maksetut osingot						-256	-6	-263
Raportointikauden laaja tulos yhteensä			-64	32	1	216	-1	184
Oma pääoma 30.9.2017	336	61	-121	-7	-44	1 988	26	2 239

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys-	Oma
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuuspoh- jaisen nettove- lan uu- delleen- määrittä- misestä johtuvat erät	Kerty- neet voitto- varat	vallattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	336	61	-6	-70	-36	1 916	41	2 242
Maksetut osingot						-237	-11	-247
Raportointikauden laaja tulos yhteensä			-64	46	-9	181	3	156
Oma pääoma 30.9.2016	336	61	-70	-24	-46	1 860	33	2 151

Yrityshankinnat

Greensmith Energy Management Systems Inc.

3.7.2017 Wärtsilä saattoi päätökseen Greensmith Management Systems Inc.:n yrityshankinnan.

Greensmith on markkinajohtaja sähköverkköjärjestelmätasoisien energian varastointiohjelmistojen ja integroitujen energian varastointiratkaisujen kehittämisessä. Hankinnan ansiosta Wärtsilä pystyy laajentamaan globaalia toimintaansa energian varastointimarkkinoilla.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti alustavat määrät Greensmithistä maksetusta vastikkeesta, yrityshankinnan rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä.

Alustava vastike	MEUR
Hankintameno	144
Kokonaishankintameno	144

Yrityshankinnan alustava rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	144
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	144

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	42
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3
Laskennalliset verosaamiset	2
Varat yhteensä	48

Varaukset	5
Ostovelat ja muut velat	5
Laskennallinen verovelka	17
Varaukset ja velat yhteensä	27

Nettovarallisuus yhteensä	21
----------------------------------	-----------

Alustava liikearvo	124
---------------------------	------------

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien tavaramerkit ja teknologia) on yhteensä 42 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 3 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

124 milj. euron alustava liikearvo heijastaa energian varastoinnin ja integraatiopalvelujen osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa. Wärtsilä odottaa, että yritysostot parantaa sen tarjontaa ja palveluita asiakkaiden suuntaan sekä tukee kasvustrategiaa ja näin ollen luo Wärtsilälle uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantaa asiakkaiden toiminnan tehokkuutta.

Vuonna 2017 konsernin tulokseen sisältyy yritysostosta aiheutuvia kustannuksia 1 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yritysostojen kohteiden tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Pro forma

Jos yritysostot olisi toteutunut 1.1.2017, olisi konsernin liikevaihto ollut johdon arvioiden mukaan 3.483 milj. euroa. Hankintojen vaikutus konsernin liikevaihtoon ei olisi ollut merkittävä. Liikevaihtoa ja liikevaihtoa määrittäessä johto arvioi, että käypien arvojen oikaisut hankintapäivänä olisivat samat, jos ostot olisi toteutunut 1.1.2017.

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Eurooppa	1 084	1 111	1 581
Aasia	1 363	1 214	1 774
Amerikka	819	654	1 039
Muut	211	263	407
Yhteensä	3 477	3 242	4 801

Tuloksen määreet ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	373	356	618
Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot	-27	-26	-35
Vertailukelpoinen liike-tulos	346	330	583
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät:			
Henkilöstön vähentämiseen liittyvät kulut	-5	-6	-22
Arvon alentumiset ja alaskirjaukset	-6	-17	-22
Muut uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut	-7	-6	-7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-19	-29	-51
Liike-tulos	327	301	532

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Aineettomat hyödykkeet			
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 434	1 464	1 464
Valuuttakurssimuutokset	-27	-58	-52
Yrityshankinnat	168	67	71
Lisäykset	9	11	16
Poistot ja arvonalentumiset	-44	-45	-62
Vähennykset ja uudelleenryhmittelyt		1	-3
Kirjanpitoarvo raportointikauden lopussa	1 540	1 440	1 434
Aineelliset hyödykkeet			
Kirjanpitoarvo 1.1.	405	431	431
Valuuttakurssimuutokset	-10	2	5
Yrityshankinnat		15	14
Lisäykset	22	24	38
Poistot ja arvonalentumiset	-49	-59	-76
Vähennykset ja uudelleenryhmittelyt	-6	-4	-7
Kirjanpitoarvo raportointikauden lopussa	362	409	405

Bruttoinvestoinnit

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Osakkeet ja yrityshankinnat	145	91	91
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	30	35	55
Yhteensä	176	126	146

Korolliset nettovelat

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Pitkäaikaiset velat	530	532	520
Lyhytaikaiset velat	199	203	108
Lainasaamiset	-5	-6	-7
Rahavarat	-292	-345	-472
Yhteensä	432	384	150

Tunnuslukuja

	1-9/2017	1-9/2016	2016
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	1,10	0,92	1,79
Oma pääoma/osake, euroa	11,22	10,73	11,60
Omavaraisuusaste, %	46,0	45,8	47,6
Nettovelkaantumisaste	0,20	0,18	0,07
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	19,5	16,6	17,1
Oman pääoman tuotto (ROE), %	17,7	16,3	15,6

Henkilöstö

	1-9/2017	1-9/2016	2016
Keskimäärin	17 822	18 398	18 332
Raportointikauden lopussa	17 859	18 337	18 011

Vastuositoumukset

MEUR	1-9/2017	1-9/2016	2016
Kiinteistökiinnitykset	10	10	10
Yrityskiinnitykset ja muut sitoumukset ja vakuudet	23	26	26
Yhteensä	33	36	36
Takaukset ja vastuositoumukset			
samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	748	864	921
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvo			
maksetaan seuraavan vuoden kuluessa	30	27	34
maksetaan vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	87	78	84
maksetaan myöhemmin	44	27	30
Yhteensä	909	996	1 069

Johdannaisten nimellisarvo

MEUR	Kokonais määrä	josta suljettu
Koronvaihtosopimukset	165	
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	75	
Valuuttatermiinit	2 632	593
Yhteensä	2 873	593

Lisäksi konsernilla oli kuparifutuureja 254 tonnia.

Käyvät arvot

Arvostus käypään arvoon raportointikauden lopussa:

MEUR	Tase-erien kirjanpito-arvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Muut sijoitukset (taso 3)	13	13
Korolliset sijoitukset, pitkäaikaiset (taso 2)	5	5
Muut saamiset, pitkäaikaiset (taso 2)	3	3
Johdannaiset (taso 2)	38	38
Rahoitusvelat		
Korolliset velat, pitkäaikaiset (taso 2)	530	538
Johdannaiset (taso 2)	29	29

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Wärtsilä teki sopimuksen Puregas Solutionsin hankkimisesta. Ruotsalainen Puregas Solutions toimittaa kokonaisratkaisuja biokaasun jalostukseen, ja sillä on vahva markkina-asema toimialallaan. Puregas jalostaa raakabiokaasua biometaaniksi ainutlaatuisella CApure-prosessilla. Wärtsilä hankkii kaupalla itselleen biokaasun jalostamiseen liittyvää teknologiaa ja osaamista sekä vahvistaa asemaansa biokaasun nesteytysmarkkinoilla. Kaupan arvo on 280 milj. Ruotsin kruunua (yritysarvo), jonka lisäksi maksetaan enimmillään 70 milj. kruunun lisäsumma liiketoiminnan ensi vuoden tuloksen perusteella. Vuonna 2016 Puregas Solutionsin liikevaihto oli 200 milj. kruunua. Yhtiöllä on tällä hetkellä noin 40 työntekijää.

Lokakuussa Wärtsilä teki sopimuksen myös Guidance Marine Limitedin hankkimisesta. Se on yksityisomistuksessa oleva yhtiö Iso-Britanniasta. Guidance Marine tunnetaan merenkulkuteollisuudessa dynaamiseen positiointiin ja muihin aluksen hallinnointijärjestelmiin, kuten törmäyksenestoon ja kauko-ohjaustoimintaan, liittyvien sensoriratkaisujen teknologiajohtajana. Guidance Marinen hankinta parantaa Wärtsilän osaamista tilannevalvontatekniikan ja lähialueen mittauksen alalla, jotka molemmat ovat keskeisessä osassa älykkäissä alusnavigoinneissa. Kaupan arvo on 14 milj. Englannin puntaa (yritysarvo), joka sisältää enimmillään 4 milj. punnan arvoisen myöhemmin suoritettavan maksun. Vuonna 2016 Guidance Marinen liikevaihto oli 6 milj. puntaa. Guidance Marinella on yli 50 henkilöä maailmanlaajuisesti.

Kvartaalitunnuslukuja

MEUR	7-9/ 2017	4-6/ 2017	1-3/ 2017	10-12/ 2016	7-9/ 2016	4-6/ 2016	1-3/ 2016	10-12/ 2015	7-9/ 2015
Tilaukset									
Services	550	599	686	565	522	527	580	572	511
Energy Solutions	418	361	405	501	330	304	312	366	167
Marine Solutions	387	403	322	258	287	362	379	465	407
Yhteensä	1 354	1 363	1 413	1 324	1 139	1 194	1 271	1 403	1 086
Tilaukset raportointikauden lopussa									
Services	1 194	1 193	1 187	999	1 031	1 048	1 017	958	1 026
Energy Solutions	1 839	1 764	1 847	1 680	1 676	1 547	1 491	1 366	1 388
Marine Solutions	2 042	2 108	2 062	2 017	2 317	2 488	2 595	2 558	2 699
Yhteensä	5 075	5 065	5 096	4 696	5 024	5 083	5 103	4 882	5 112
Liikevaihto									
Services	526	546	490	636	512	542	500	619	531
Energy Solutions	324	412	239	414	177	220	132	374	243
Marine Solutions	328	334	279	509	390	433	335	598	448
Yhteensä	1 178	1 292	1 007	1 559	1 079	1 196	967	1 590	1 222
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	3	3	1	5	2	4	3	6	5
Vertailukelpoinen oikaistu EBITA	144	134	94	262	132	131	93	224	170
prosentteina liikevaihdosta	12,2	10,4	9,4	16,8	12,3	10,9	9,6	14,1	13,9
Poistot ja arvonalentumiset	-30	-30	-33	-34	-31	-42	-31	-33	-32
hankintamenojen allokoiteihin liittyvät poistot	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Vertailukelpoinen liikevoitto	135	126	86	253	123	122	84	215	160
prosentteina liikevaihdosta	11,4	9,7	8,5	16,3	11,4	10,2	8,7	13,5	13,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-4	-8	-6	-22	-2	-26	-1	-13	-11

Liiketulos	130	117	80	231	122	96	83	202	149
prosentteina liikevaihdosta	11,1	9,1	7,9	14,8	11,3	8,0	8,6	12,7	12,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-17	-14	-5	-5	-7	-38	-3	-2	-17
Tulos ennen veroja	114	103	74	226	115	58	80	199	132
Tuloverot	-29	-27	-17	-55	-31	-17	-20	-41	-35
Raportointikauden tulos	85	76	57	172	84	41	60	159	97
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	0,43	0,38	0,28	0,87	0,43	0,19	0,30	0,79	0,49
Bruttoinvestoinnit	156	11	9	20	55	60	11	32	17
osakkeet ja yrityshankinnat	145		1		42	49		5	
Liiketoiminnan rahavirta	150	2	2	235	189	202	-13	176	-5
Nettokäyttöpääoma (WCAP) raportointikauden lopussa	658	680	580	490	540	602	709	543	522
Henkilöstö raportointikauden lopussa									
Services	10 528	10 455	10 464	10 567	10 648	10 575	10 331	10 592	10 714
Energy Solutions	1 017	928	913	903	920	945	958	959	966
Marine Solutions	5 774	5 861	5 920	6 074	6 305	6 443	6 681	6 847	7 101
Muut	540	539	533	467	464	465	457	459	456
Yhteensä	17 859	17 783	17 832	18 011	18 337	18 428	18 427	18 856	19 237

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva raportointikauden tulos

osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin raportointikauden aikana

Oma pääoma/osake

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

osakkeiden oikaistu lukumäärä raportointikauden lopussa

Omavaraisuusaste

oma pääoma

oma pääoma ja velat – saadut ennakkomaksut

x 100

Nettovelkaantumisasaste

korolliset velat – rahavarat

oma pääoma

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)

tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut

oma pääoma ja velat – korottomat velat – varaukset, keskimäärin raportointikauden aikana

x 100

Oman pääoman tuotto (ROE)

raportointikauden tulos

oma pääoma, keskimäärin raportointikauden aikana

x 100

Nettokäyttöpääoma (WCAP)

(vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + verosaamiset + muut korottomat saamiset)

– (ostovelat + saadut ennakot + eläkevelvoitteet + varaukset + verovelat + muut korottomat velat – osingonmaksuvelka)

Vertailukelpoinen oikaistu EBITA

liiketulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät – hankintamenojen allokoiteihin liittyvät poistot

Vertailukelpoinen liiketulos

liiketulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyvät rakennejärjestelyihin tai ovat muutoin tavalliseen liiketoimintaan kuulumattomiin tapahtumiin tai toimintoihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia

24.10.2017

Wärtsilä Oyj Abp

Hallitus